

Komunitní krizová a pastorační práce – diakonika

Témata – okruhy ke státní závěrečné zkoušce

Popis SZZ:

Části státní závěrečné zkoušky (pro studenty, kteří byli přijati ke studiu do AR 2019/20 a později):

1. část: **Mezioborová zkouška z komunitní krizové a pastorační práce**

(Spojuje zkoušku z teologických předmětů: Teologie diakonie; Pastýřská péče; Profesní etika; a komunitně zaměřených předmětů: Organizace, sebeřízení a řízení lidí; Psychosociální krizová spolupráce; Mezioborová reflektovaná praxe.)

Počet kreditů nutných pro konání této části SZZ: 104 (po splnění všech povinností vyjma odevzdání diplomové práce).

2. část: **Obhajoba diplomové práce**

Počet kreditů nutných pro konání této části SZZ: 120

Otázky – okruhy – témata SZZ

Součástí SZZ je prezentace výsledků v předmětu Mezioborová reflektovaná praxe. Student výstup z tohoto předmětu v elektronické podobě předloží zkušební komisi (možno i prostřednictvím studijního oddělení) nejméně 7 dní před termínem. Výstup je součástí klasifikace.

Okruhy zkoušky se týkají dílčích předmětů, které student využil při přípravě závěrečné prezentace, a to včetně teoretické literatury. Studenti prokáží znalosti i schopnost reflexe na základě literatury a daného výstupu z předmětu Mezioborová reflektovaná praxe.

Základní literatura

Teologie diakonie

Ctirad Václav POSPÍŠIL: *Teologie služby*. Kostelní Vydří 2002 ISBN 80-7192-748-1

Pavel FILIPI: Nová paradigmatata pro diakonii? In: *Teologická reflexe* 1/2013, s. 24-33.

Pastýřská péče

Peter BUKOWSKI: *Die Bibel ins Gespräch bringen*. Erwägungen zu einer Grundfrage der Seelsorge. (3. vyd. Nukirchen-Vluyn: Neukirchener, 1996). Česky: *Budu s tebou... role Bible v pastýřském rozhovoru*. Jihlava: Mlýn, 2008. (kurz na moodle: <https://moodle.etf.cuni.cz/moodle/course/view.php?id=62>)

Jaro KŘIVOHLAVÝ: *Pastorální péče*. Praha : Oliva, 2000. 177 s. (Studijní texty Evangelikálního teologického semináře v Praze ; sv. 4) ISBN 80-85942-42-9 Vydavatel: Evangelikální teologický seminář v Praze.

Biblistika

Možno číst oboje, nebo variantně:

a) pro ty, kdo mají zájem spíše o encyklopedické čtení: Adam MACKERLE:, *Než budete číst Bibli podruhé*, České Budějovice: Jihočeská Univerzita 2014, 219 stran.

b) pro ty, kdo chtějí nahlédnout za fasádu Bible a vychutnat subversivní potenciál Bible i akademické biblistiky (a mají za to, že Bibli již trochu znají): Thomas RÖMER: *Skrytý Bůh: Sex, krutost a násilí ve Starém zákoně*, Jihlava: Mlýn 2006, 125 s.

Petr POKORNÝ, *Vznešený Teofile: Teologie Lukášova evangelia a Skutků*, Třebenice: Mlýn 1998.

Rituály - teorie a praxe

Kurz na moodle, včetně uvedené literatury:

<https://moodle.etf.cuni.cz/moodle/course/view.php?id=476>

Profesní etika

Ondřej FISCHER, Jindřich HALAMA. *Profesní etika*. Studijní materiál pro předmět PE-1, (Moodle).

Sarah BANKS, Ann GALLAGHER. *Ethics in Professional Life*. Virtues for health and social care. Basingstoke, Palgrave, 2009.

Jan-Olav HENRIKSEN, Arne Johan VETLESEN. *Blízke i vzdálené*. Etické teorie a principy práce s lidmi. Brno: Sdružení podané ruce; Boskovice: Albert, 2000.

Libor MUSIL. *Ráda bych Vám pomohla, ale...: dilemata práce s klienty v organizacích* [online]. [Brno]: Masarykova univerzita. [2016]. 1 online zdroj

Karel KOPŘIVA, *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál, 2016.

Organizace, sebeřízení a řízení lidí

Geert HOFSTEDE, Gert Jan HOFSTEDE: *Kultury a organizace*. Software lidské mysli: spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití. Praha: Linde, 2006. 336 s. ISBN 978-80-86131-70-2.

Růžena LUKÁŠOVÁ: *Organizační kultura a její změna*. Praha: Grada 210. ISBN 9788024729510.

Zuzana HAVRDOVÁ, Jiří ŠAFR, Olga ŠMÍDOVÁ MATOUŠOVÁ a Ingrid ŠTEGMANNOVÁ. *Organizační kultura v sociálních službách jako předmět výzkumu*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2011. ISBN 978-80-87398-15-9.

Psychosociální krizová spolupráce

Bohumila BAŠTECKÁ a kol. *Psychosociální krizová spolupráce*. Praha: Grada Publishing, 2013. Psyché. ISBN 978-80-247-4195-6.

Komunita

Alice GOJOVÁ. *Teorie a modely komunitní práce*. Ostrava: Ostravská univerzita, Zdravotně-sociální fakulta, 2006.

Jaroslava ŠTASTNÁ. *Když se řekne komunitní práce*. Praha: Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3356-5.

Jan VÁNĚ. *Komunita jako nová naděje? Náboženské (ne)institucionalizované komunity z pohledu sociologie náboženství*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012. ISBN 978-80-261-0085-0.

Okruhy, kterých se bude zkouška týkat:

- 1) Biblicko-teologické pojetí diakonie – základní termíny, biblické inspirace a modely, diakonie v dějinách, současné podoby diakonické práce uvnitř církví i vně.
- 2) Umění dojednat partnerskou spolupráci a partnersky jednat – komunikační nástroje a dovednosti, dohody, kontraktování pro týmovou spolupráci.
- 3) Nástroje a postupy k porozumění organizaci z perspektivy organizační kultury. Společenství (tým) jako systém; organizační kultura, její dimenze a vývoj, strategické řízení - poslání, hodnoty, vize; reflexe žité a deklarované kultury; dynamické porozumění organizaci - změny chtěné, nechtěné, nevyhnutelné a jejich manažerské uchopení, reflexe případných krizí.
- 4) Moc, její podoby a užití v rámci týmu / společenství: Zodpovědnost ve vztahu k roli vedoucího. Procesy řízení (plánování – výkon/motivování – kontrola/hodnocení; komunikace - rozhodování). Procesní řízení. Dosahování hodnotového konsensu a způsobilost k rozmanitosti. Participace a hierarchie. Týmová spolupráce, týmový výkon. Vyvažování stability a změny.
- 5) Teologicko-pastorační aspekty porozumění dané organizaci, změnám a případným krizím či jiným významným událostem v životě organizace.
- 6) Společenství v krizi. Základní pojmy, zdroje odolnosti a zvládání krize, postupy, intervence; uznání, podpora vzájemnosti; aktéři; poměření navržené intervence šifrovací mřížkou.
- 7) Rituály v životě jednotlivce a organizace; příklady rituálního jednání; komunitní a pastorační aspekty rituálu
- 8) Komunitní, pastorační a rituální aspekty bohoslužeb a života církve; možnosti rozvoje spolupráce a vzájemnosti mezi církvemi a v jejich okolí.